

FOTO TESSA HUITEMA

JAARPLAN 2023

Voorwoord

Voor u ligt het nieuwe jaarplan van Neushoorn. Neushoorn is het bruisende hart voor popcultuur van Leeuwarden en daarbuiten. Bij Neushoorn voel je je thuis. Neushoorn verrast, verrijkt en verbindt; Neushoorn geeft kleur en biedt hoop.

In 2023 krijgt ons meerjarenplan verder vorm. We zijn een proeftuin voor (jonge) makers en hun ideeën. We gaan samen op weg om de komende jaren van Neushoorn hét (onderscheidende) centrum voor popcultuur in Noord-Nederland te maken.

Neushoorn is daarbij herkenbaar maar ook elke keer anders. Neushoorn biedt talent volop de ruimte (in haar organisatie en op haar podium) en zoekt actief haar bezoekers op (stadsbrede programmering) en gaat waardevolle verbindingen aan met instellingen en het maatschappelijk middenveld. Neushoorn doet mee op plekken waar popcultuur een rol speelt of gaat spelen.

Zo pakken we samen met De Harmonie graag gezamenlijk de rol van cultureel regisseur en programmeur aan het Ruiterskwartier op. De straat is ons podium (ondersteund door onze gebouwen), hierbij staat samenwerking tussen culturele instellingen en ondernemers centraal. Zo willen wij nieuwe wegen inslaan, vernieuwing brengen en nieuwe succesvolle en aansprekende evenementen ontwikkelen. In gezamenlijkheid ontvangen De Harmonie en Neushoorn jaarlijks bijna 200.000 bezoekers en organiseren wij meer dan 700 culturele evenementen. Onze expertise, netwerk, aanwezigheid in het gebied (aan beide zijden) en onze drive geven ons de bagage om deze rol goed in te vullen.

Het voorliggende jaarplan is zo concreet mogelijk maar is ook sterk afhankelijk van kostenstijgingen (energiemarkt, toeleveranciers, etc.) en evt. Covid-19 ontwikkelingen het komende jaar. Hier heeft Neushoorn beperkt/ geen invloed op, maar het grijpt wel sterk in op onze bedrijfsvoering, verdien capaciteit en daarmee mogelijk ook op ons programma.

Wanneer ook volgend jaar de energietarieven zouden gelden van het voorjaar 2022 dan zou Neushoorn een gezonde begroting hebben gepresenteerd met een mooie plus. Nu kiezen we er in deze begroting voor om kostenstijgingen voor een groot deel te presenteren als negatief resultaat. Een 500 % stijging van onze al forse energielasten valt voor ons simpelweg niet op te vangen in onze bedrijfsvoering. De eveneens stevige inflatie die leidt tot allerlei kostenstijgingen die we niet of slechts deels door willen en kunnen berekenen aan onze gasten vangen we op in een extra taakstellingen op o.a. recettes, horecaomzet en verhuur. Deze taakstellingen zijn in deze tijd uitdagend maar ook reëel.

Het is spannend wat de toekomst brengt mede daar nog niet duidelijk is of er steunmaatregelen zullen zijn en zo ja hoe dit pakket voor Neushoorn uitpakt. Het blijft ook in 2023 nodig om gebruik te maken van landelijke, provinciale of gemeentelijke (energie/ inflatie) compensatiemiddelen maar het vraagt ook van ons een nimmer aflatende focus op het beheersen van kosten en optimaliseren van opbrengsten en een scherpe monitoring. In korte tijd is Neushoorn is uitgegroeid tot een uiterst professionele en weerbare organisatie (nog niet financieel) die heeft laten zien dat ze in staat is om snel in te grijpen en zo haar kostenniveau drastisch naar beneden kan bijstellen.

Het is niettemin uitdagend, pijnlijk en frustrerend dat we na de COVID-jaren nu ons voor deze ramp gesteld zien. Niet alleen voor ons maar voor de gehele cultuursector is dit het zwartst denkbare scenario volgend op een buitengewoon zware periode. Neushoorn laat zich hierdoor echter niet uit het veld slaan, al bagatelliseren wij onze uitdagingen ook niet. Ondanks deze onzekerheid probeert

Neushoorn dagelijks zichzelf te verbeteren en weeffouten uit het verleden te herstellen en op te lossen.

Het komende jaar staat voor Neushoorn ook in het teken van de transitie van bestuursmodel (bestuur en directeur) naar een Raad van Toezicht (raad van toezicht en directeur/bestuurder). Dit traject is in 2021 reeds gestart met een evaluatie, studiedagen en documentenonderzoek. Recent heeft het bestuur na consultering van de directie definitief besloten tot deze transitie. Het streven is om per 1 juli 2023 deze transitie afgerond te hebben.

Neushoorn hanteert de Governance Code Cultuur, welke een normatief kader voor goed bestuur en toezicht in culturele organisaties biedt.

Om de toekomst als poppodium duurzaam en financieel gezond aan te kunnen, is het nodig om de weeffouten uit het verleden op te lossen. Het KplusV rapport benoemt een aantal knelpunten die nog niet (volledig) zijn opgelost, zoals het gebruik van de popzalen, afspraken met het Friesland College over de opleidingen, de relatie met de gemeente als eigenaar/verhuurder van het gebouw en een duidelijke kosten- en vergoedingenstructuur. Losse eindjes die onevenredig veel tijd en inzet van bestuur, directie en onze mensen hebben gevraagd en vragen. De gemeente heeft eind 2019 het advies omarmd. Deze gesprekken zijn in januari 2020 gestart en er zijn in 2021 en 2022 stevige stappen gezet. We vragen met klem om deze trajecten in het eerste kwartaal van 2023 af te ronden, zodat we met een schone lei kunnen beginnen.

Neushoorn kan en wil het zich niet veroorloven om stil te staan. Daarom zet Neushoorn zich naast bovengenoemde zaken ook in voor het verduurzamen van ons centrum voor popcultuur, voor het vergoten, verzakelijken en verdiepen van de samenwerking met partners en zetten we belangrijke stappen naar een nog onderscheidender profiel. We bouwen verder aan een professionele schil van vaste en flexibele medewerkers. We investeren gericht in het vergroten van kennis en kunde, we hanteren daarbij de principes van fair pay en zetten in op het vergroten van onze zichtbaarheid, verdere professionalisering van de organisatie en het optimaliseren van onze opbrengsten.

Serge Hollander, Directeur Neushoorn en Tamara Bok, Voorzitter St. Popcultuur Neushoorn

Inhoudsopgave

1. Waarde van popcultuur	4
2. Programmering & Activiteiten	4
Van popmuziek naar popcultuur	4
Stadsprogrammering.....	5
Van programmeur naar programmteam.....	5
Niet alleen, maar nadrukkelijk in samenwerking	5
• Curatoren	6
• Ruim baan voor jongeren	6
• We geven onze sleutels weg.....	6
• Meemaakpodium.....	6
Programmalijnen	6
Scenegerichte programmering	7
Familieprogrammering.....	8
Muziekeducatie.....	8
Muziekschool	8
3. Strategisch kader.....	8
4. Organisatie en faciliteiten.....	9
Personeel	9
Fair Practice	10
Vrijwilligers en vrijwilliger coördinator.....	10
Vrijwilligerswerk, een eerste stap naar een betaalde baan	10
COA.....	11
New Faces / Inburgeringsklassen.....	11
5. Financiën	11
6. Vastgoed: gebouw en gebouwgebonden kosten	12
7. Marketing.....	12
Data Pilot	12
Last minute ticket booth en ticketverkoop via VisitLeeuwarden	13
8. Horeca en (zakelijke) verhuur.....	13
Café	13
Verhuur.....	13
9. Sponsoring.....	14
10. Verduurzaming.....	14

1. Waarde van popcultuur

In de periode tot 2025 heeft Leeuwarden zich ontwikkeld tot cultuurstad van het Noorden, waarbij popcultuur een belangrijke drager is. Mensen kunnen hun talenten inzetten en ontplooien. Neushoorn speelt hierin een hoofdrol.

Popcultuur is meer dan alleen muziekconcerten. Al een aantal jaar zetten we nadrukkelijker in op de verbinding die we vanuit Neushoorn kunnen maken. Zijn we bewust van onze maatschappelijke en culturele rol, zijn we podium maar produceren we ook zelf, hebben we oog voor de ontwikkeling van (jonge) makers en geven we talent, voor en achter de schermen actief de ruimte.

De waarde van Neushoorn

Aan Ruiterskwartier 41 in Leeuwarden is het kloppende hart van de popcultuur gevestigd. Op deze gewijde grond is naast de stichting Poppodium Neushoorn ook D' Drive gevestigd. Het grootste podium van Fryslân en tevens top 15 podium in Nederland en Dé pop MBO van Fryslân.

In D' Drive komt veel talent samen. Meer dan vierhonderd studenten hebben in deze school van het Friesland College alle ruimte om zich te ontwikkelen in podiumkunsten als muziek, sounddesign, dans en theater, in productie (film & media en podium- en evenemententechniek) en Event Management.

D' Drive is slechts 1 van de opleidingen waar we mee samenwerken. Op elk moment bestaat ons personeelsbestand uit ca. uit ¼e en soms 1/3e uit studenten van een grote verscheidenheid aan opleidingen (MBO en HBO). Het gebouw huisvest een grote zaal met een (reguliere) capaciteit van 700 personen en een kleine zaal met een capaciteit van maximaal 325 personen en een multi-inzetbaar café met een capaciteit van max. 150. Wij zijn er voor iedereen die in Leeuwarden, Friesland of Noord-Nederland woont, werkt, studeert of gewoon op bezoek is en die actief en/of passief op een toegankelijke manier de diverse facetten van popcultuur wil beleven. Een open plek waar iedereen welkom is en zich ook welkom voelt. Neushoorn wil als podium midden in de gemeenschap staan. Neushoorn neemt een belangrijke rol in bij het opleiden van talent, het bieden van kansen aan talent voor en achter het podium en niet in de laatste plaats in het leven van onze vrijwilligers. Hiermee leveren we een belangrijke bijdrage aan de in de cultuurvisie gewenste inclusieve en diverse samenleving.

2. Programmering & Activiteiten

In Neushoorn staat de (pop) muziek in al haar soorten en maten centraal. Hierbij afwisselend experimenteel en commercieel. Neushoorn experimenteerde daarnaast de afgelopen jaren met andere cultuurdisciplines als debat en kunst.

Van popmuziek naar popcultuur

De komende jaren wil Neushoorn zich verbreden en uitgroeien tot een centrum voor popcultuur. Wanneer je op zoek gaat naar een definitie van popcultuur dan valt op dat er vele zijn. Wij sluiten aan bij de definitie uit 'De waarde van Pop 2.0' (VNG). Popcultuur is 'Innovatieve cultuur die in alle lagen van de maatschappij is doorgedrongen, die als leidende cultuurvorm midden in de Nederlandse

samenleving staat en overall in het dagelijkse leven is terug te zien. Film, theater, games, grafische vormgeving, andere muziekstromingen, internetcultuur, beeldende kunst, dans en literatuur. Het beïnvloedt en verbindt als cultuur, RO, economie, citymarketing, toerisme, welzijn, jeugd, onderwijs en integratie’.

Van podium bieden naar meer zelf produceren

Neushoorn heeft al een aantal eigen succesvolle titels als NTV, Alarm en het bierfestival. Het is onze ambitie om hier extra titels aan toe te voegen. Wij bieden veelal letterlijk en figuurlijk podium maar onze ambitie is om uit te groeien tot meer dan zaalruimte alleen. Dit past ook bij de ambitie om Vaandeldrager van de popcultuur te zijn in Fryslân.

Stadsprogrammering

Het Centrum van popcultuur ben je niet alleen op het Ruiterskwartier 41. Om de vaandeldrager te zijn moet je zichtbaar zijn tot in de haarvaten van de samenleving, moet je weten wat er leeft, heb je een “ear to the street” en moet je de heartbeat of the city voelen.

Om de household name te zijn (zonder institutioneel te worden) trekken we ons pand uit. Zoeken we actief ons publiek op, bieden we programma op locatie, in samenwerking met andere partijen, bijvoorbeeld ondernemers. Op deze manier zoek je de verschillende scènes op die er in de stad zijn en probeer je ze te versterken. Soms komen bepaalde concerten beter tot hun recht in een andere omgeving. Het kan al op een vrij simpele manier, waarbij je budgetneutraal kan werken. Je bent dan eerder een matchmaker tussen twee verschillende partijen.

Van het stadsbreed programmeren kreeg Leeuwarden in 2022 al haar eerste voorproefjes zoals ‘Muzikanten op straat’ (tijdens Covid), de Friese Museumnacht met programma in Museumhuis van Eysinga, het Noordelijk Film Festival en natuurlijk de samenwerking met het Welcome To The Village. In 2023 willen we deze lijn uitbreiden en kijken we actief de mogelijkheden voor programma in de stad. De nieuwe programmeurs zullen daar een grote rol in spelen, zo denken we aan kleine in-store indieshowcases of hiphopshowcases in wijkcentra.

Van programmeur naar programmateam

Hadden we in 2020 nog 1 programmeur bij Neushoorn, in 2021 en 2022 kwamen er respectievelijk een caféprogrammeur en twee (junior) programmeurs voor hiphop en indie bij. Een noodzakelijke verbreding om zo nog scherper op zoek te gaan naar parels binnen de muziekstromingen en zo onze doelgroep te verbreden. Het is voor het eerst dat Neushoorn meer dan 1 programmeur in dienst heeft. In 2023 zal er een verdieping aanwezig zijn in het programma met een sterke focus op specifieke genres, waarin we kunnen werken aan de gewenste communitybuilding / scenegerichte programmering. In onze programmabegroting wordt rekening gehouden met het feit dat het opbouwen van nieuwe doelgroepen tijd nodig heeft. Voor deze nieuwe genres houden we dus rekening met een deel verliesgevend programma. Daarnaast wordt extra marketingbudget gealloceerd om de nieuwe doelgroepen actief op te zoeken en voor het daadwerkelijk opbouwen van communities.

Niet alleen, maar nadrukkelijk in samenwerking

Neushoorn staat actief in de samenleving en werkt o.a. samen met/ gaat samenwerken met: makers, ondernemers, instellingen als Explore, Welcome to the Village, Asteriks, Coolture, NFF, Sinne, Leeuwarden Student City, City Proms, LF2028, de Harmonie, VHDG en Kunstkade. We proberen het komende jaar samenwerkingen te verdiepen en uit te bouwen en groeien zo van (slechts en inwisselbaar) podium naar inhoudelijke samenwerking.

Neushoorn streeft een afwisselend, onderscheidend en verrassend programma na. Wij verzorgen zelf en met anderen de invulling van dit programma. Hierbij zitten we niet vast aan ons eigen 'huis'. Maar programmeren we in samenwerking met andere programmerende partijen in de stad als Friesland Pop en Popfabryk, maar ook met en in de Harmonie, in (binnen)tuinen, op terrassen en in horecalocaties als externe locaties. We bieden letterlijk en figuurlijk de ruimte aan popcultuur. Het versterken van het artistiek klimaat vertalen wij als het bieden van een divers en aantrekkelijk aanbod voor alle inwoners van Leeuwarden in een combinatie van het reguliere aanbod, eigen ontwikkeling en samenwerking.

We geloven sterk in de kracht van communities. We willen ze aanjagen, ruimte bieden. Ze zijn onze buitenboordmotor. Ze komen in plaats van de raad van inspiratie en gaan uit van het gegeven dat ons podium van iedereen is.

- **Curatoren**

Sinds de start van Neushoorn werken we al samen met diverse curatoren en dit zullen we blijven doen. Deze curatoren zijn zeer gespecialiseerd binnen een scene of doelgroep en weten de ins-en-outs van de specifieke scene tot in de puntjes weet te duiden. Ze nemen vrijwel altijd de gehele programmering van een evenement op zich. De lijst is lang en wordt voortdurend aangevuld met nieuwe namen. Neushoorn kan niet zonder de specifieke kennis van deze curatoren.

- **Ruim baan voor jongeren**

Jongeren in de leeftijdscategorie van 12-18 vinden een veilige plek in Neushoorn. Ze kunnen hier genieten van popcultureel aanbod (toegespitst op de doelgroep), maar Neushoorn is ook de plek waar ze juist zichzelf kunnen ontwikkelen. Bijvoorbeeld door de eerste stappen te zetten bij het organiseren van een zelf samengesteld feest of concert, samen muziek te maken in één van de beschikbaar gestelde oefenruimtes of om als dj plaats te nemen achter de dj-booth.

- **We geven onze sleutels weg**

Volgende jaar kan iedereen zijn of haar idee voor een evenement of productie insturen. De inzender met het leukste idee wint en krijgt voor één dag de sleutel van ons gebouw waarbij zij/hij/hen het plan (in samenwerking en ondersteund door de Neushoorn professionals) mag gaan uitvoeren. Het ultieme voorbeeld van laagdrempelige co-creaties.

- **Meemaakpodium**

Meemaken gaat over de interactie tussen professionele culturele instellingen en hun omgeving. Neushoorn ontwikkelt in de komende jaren werkwijzen om de wensen, ideeën en dromen van de mensen uit hun omgeving (communitybuilding) te inventariseren en samen met hen vorm te geven. We stellen ons podium open voor mensen uit de regio, stad, wijk of buurt. Zo zorgen wij ervoor dat deze mensen dichtbij huis kunst kunnen maken, events kunnen organiseren, kunnen meebepalen en/of -programmeren. Termen die verwant zijn aan meemaken: gedecentraliseerde programmering, stadsprogrammering, collectief leren en democratisering van cultuur. Het samen programmeren, waarbij vorm en inhoud vooraf niet vaststaan, resulteert in kunst- en cultuuruitingen die voor de omgeving ook daadwerkelijk relevant zijn. Deze uitingen versterken niet alleen de passieve cultuurparticipatie, maar geven ook actieve cultuurparticipatie een plek binnen instellingen.

Programmalijnen

Programmeren langs de programmalijnen 'Essentials, Talent en Stunning', blijft komend jaar ons fundament. De komende jaren willen we onze aandacht langzamerhand verbreden van popmuziek naar een popcultuur programmering.

Muziek is ons DNA maar de popcultuur bestaat uit meer dan muziek. Dit betekent dat de programmering ook meer moet zijn dan popmuziek. Een mooi voorbeeld hiervan is het programma van het NH Café. Hierin niet alleen muziek maar ook spelletjesavonden, Bob Ross avonden, boekpresentaties en nog veel meer. Met een duidelijk profiel en categorisering van de avonden is NH Café populairder dan ooit. Op donderdagen vind je popcultuur in alle breedte, op vrijdag staat (lokaal) talent in de spotlight en op zaterdag gaan we al dansend de nacht in. Ons NH Café publiek is jong (begin 20) en vormt een eigen community. Met de nieuwe formule van NH Café hebben wij onszelf in staat gevonden om kostenneutraal te komen tot een stevige verbreding van ons programma-aanbod en doelgroepen.

Scenegerichte programmering

Met shows verdeeld over de programmalijnen 'Essentials, Talent en Stunning' staat het fundament van de Neushoorn programmering. Met een eigen, jeugdig, laagdrempelig programma voor NH Café, waar aanstormend talent centraal staat.

We zullen vanaf 2023 verder werken aan een 'scenegerichte programmering' een programma waar je als bezoeker niet alleen heen gaat om te genieten van muziek, maar ook om gelijkgestemden te ontmoeten en waar je geïnspireerd raakt om zo misschien in een later stadium actief deel te nemen aan zo'n scene. Naast het verkopen van concerten, zal onze marketing zich ook meer en meer gaan richten op het bouwen aan en het interacteren met deze scenes.

Specifieke aandacht besteden we in 2023 aan de volgende scenes.

- **Hip Hop en Indie**

Ons programmteam is hiervoor uitgebreid met een (junior) programmeur Hip Hop en een junior programmeur Indie. Recent heeft het college van b & w laten weten dat ze de hiphopcoalitie (tussen Friesland Pop, Popfabryk en Neushoorn) zeer waardeert en hiervoor geld beschikbaar stelt. Wij zien dit als een aanmoediging van de door ons ingezette koers.

- **Dance**

Onze nachtprogrammering op zaterdag in het Neushoorn Café is een groot succes. Vaak moet al na 2 uur na de start van het event het bordje uitverkocht op de deur en enkele van deze evenementen hebben we dan ook al voortgezet in edities die plaats hebben gevonden in zowel Arena als NH Café. In 2023 gaan we hier dan ook meer door, het is een mooie plek geworden waar jong opkomend talent hun eerste event kunnen organiseren en zo kunnen doorgroeien naar de mogelijkheden die er verderop in ons pand zijn. Ook de grotere events als Nachtcollege, Superclassics en 40UP waren in 2022 vrijwel allemaal uitverkocht.

- **Jazz**

Per 30 juni 2021 is de Vereniging Friese Bond van Jazzmuzikanten "Friejam" opgeheven. De jazzvereniging werd in 2014 door enthousiaste jazzliefhebbers opgericht om de negatieve spiraal waarin de jazzscene in Leeuwarden en Fryslân was beland, te doorbreken.

In 2022 is de nieuwe stichting '058 JAZZ' opgericht, in samenwerking met deze stichting organiseren we maandelijks een editie van '058 Jazzcafé' in het Neushoorn Café. De focus ligt hier op internationale namen, waarbij veelal een samenwerking wordt aangegaan met gastdocenten afkomstig van het conservatorium in Groningen. In 2023 zal samen met 058 Jazz ook een Bigbandfestival worden georganiseerd en zal het jaar worden afgesloten met het 058 Jazzfestival

waarbij zowel lokale als (inter-)nationale acts zullen worden geprogrammeerd die interessant zullen zijn voor zowel de oude als de jonge garde.

- **LGBTQIAP**

Voorheen werden er met succes en met minder succes verschillende evenementen in Neushoorn georganiseerd gericht op de LHBTQ+ gemeenschap. Zo waren daar twee uiterst succesvolle edities van PRIDE op het Matahariplein en ook de eerste editie van DIZZ (gaydance avonden) werden goed bezocht. In 2022 is het niet gelukt om minimaal twee grotere evenementen gericht op deze scene in Neushoorn te organiseren. In 2023 willen we dit wederom gaan onderzoeken en kijken of het mogelijk zal zijn om dit alsnog te realiseren.

Familieprogrammering

Neushoorn mistte tot voor kort de jongste bezoekers als gast. We gaven in ons plan van 2021 reeds aan dat we ons willen richten op een markt die nieuw(er) is voor ons door een familieprogrammering aan te bieden. We hebben hierin grote stappen in gezet. Zo werkten we al samen met Sinne voor de allerkleinsten, programmeerden we de familie hiphop show Frenk de Slak (die goed bezocht werd), maakten we een jongerenplan en starten we een samenwerking op met club Red waarbij we in samenwerking 18- shows aanbieden. Deze lijn zetten we in 2023 voort. Wij gaan ervanuit dat komend jaar het jongerenplan ook daadwerkelijk uitgevoerd zal worden.

Muziekeducatie

Neushoorn heeft prachtige faciliteiten, waaronder onze oefenruimtes. Deze worden nu nog niet optimaal gebruikt. Wat ons betreft moeten de oefenruimtes weer vol, 7 dagen per week. Hiervoor hebben we in 2022 de nadruk gelegd op beoefening en beleving.

De verwachte inkomsten uit de verhuur van de oefenruimtes worden geïnvesteerd in het opbouwen en binden van een community van actieve muziekbeoefenaars.

Dat doen we o.a. door op de tweede donderdag van de maand de Jamsessions te organiseren. Muzikanten uit drie verschillende (AvP) bands vormen de huisband. Hier maken de muzikanten de eerste laagdrempelige stap van oefenruimte naar podium, van alleen naar samen. De liefde voor muziek staat centraal.

Muziekschool

Er ontstaat langzamerhand een organisch gegroeide muziekschool in Neushoorn. Louis van Sinderen heeft het team van muziekdocenten voor Muziekles in Neushoorn recent sterk uitgebreid, Op dit moment wordt in Neushoorn lesgegeven door 2 drum docenten, 2 zang docenten, 1 gitaar- en bas docent, 1 piano- en trombone docent en 1 trompet docent. Begin 2023 hebben al 100 mensen per week muziekles in Neushoorn. Ook wordt er nu gewerkt aan het opzetten van bandcoaching. Naast de huurders van oefenruimtes, maken ook de leerlingen van deze muziekschool een belangrijk onderdeel uit van de hierboven genoemde community.

3. Strategisch kader

De Harmonie en Neushoorn bouwen samen aan een sterk programma voor Leeuwarden....En daar hebben wij enorm veel zin in! Als goede burens en collega-instellingen op het gebied van podiumkunsten streven wij actief naar afstemming in onze programmering. Wij vinden dat we baat

hebben bij een goede samenhang en opbouw in onze programmering. En werken aanvullend aan elkaar en conform de subsidiebeschikkingen. Het versterkt niet alleen ons eigen profiel maar zorgt er ook voor dat het aanbod zo divers en interessant mogelijk wordt. Wij overleggen als directeuren en programmeurs maandelijks met elkaar en zijn bezig met een aantal (gezamenlijke) interessante concerten en projecten. Daarnaast wordt er sinds begin dit jaar ook samengewerkt met het Leeuwarder Programmeursoverleg. Samen werken al deze instellingen met elkaar aan een toonaangevende en integrale programmering. Het doel is om hiermee het artistieke klimaat en het culturele profiel van Leeuwarden en regio te versterken en een groot en divers publiek te bedienen.

Het eerste succes van onze samenwerking was de komst van Welcome to the Village naar het Ruiterskwartier in 2022. Het was voor ons een bekroning van de groeiende samenwerking tussen onze beider organisaties en het smaakte naar meer.

Het DNA en de faciliteiten van beide organisaties is verschillend en vult daardoor elkaar aan. Dit zorgt voor een mooie uitvalsbasis en een zeer divers programma. Zo ontstaat uiteindelijk een bovenregionale aantrekkingskracht en kan Leeuwarden zich in de toekomst optimaal blijven profileren. Beide organisaties hebben aangegeven graag cultureel regisseur en programmeur te worden van het vernieuwde Ruiterskwartier.

4. Organisatie en faciliteiten

Personeel

In 2020 zijn we tijdelijk een kiemorganisatie geworden: we namen afscheid van 4 vaste fulltime medewerkers om een gezonde basis te leggen voor een COVID-proof organisatie in 2021. Op 1 januari 2021 is een nieuwe directeur a.i. aangesteld, waarmee het proces van wederopbouw weer is begonnen.

Neushoorn kende, mede door de krimp van de organisatie door Corona, een relatief eenzijdig personeelsbestand. Bij de invulling van de vacatures is er ingezet op een divers Neushoorn. Tevens is er gekozen voor het aannemen van een mix van jong opkomend talent en waar mogelijk medior ervaring en hebben we daarnaast ook eigen medewerkers laten doorgroeien. Personeel aannemen in deze tijd is een spannende. Bestuur en directie hebben geen glazen bol. Tijdsinzet van de nieuwe medewerkers is in de begroting daarom voorzichtig maar reëel ingeschat om zo aan de veilige kant te zitten in deze onzekere periode. Tevens wordt er niet voor langlopende contracten gekozen maar veelal voor periodes van 3 maanden tot een jaar.

De schade van de invloed van weeffouten, het ontstane tekort en Covid-19 hebben een grote weerslag gehad op de gehele organisatie en dus ook op onze medewerkers. Met de komst van nieuwe medewerkers is een frisse start gemaakt. Ook al functioneert voor bezoekers en muzikanten Neushoorn als vanouds, dit vraagt wel om extra aandacht, nieuwe functie indelingen, opleiding, nieuwe structuren en afspraken. We willen groeien van taakvolwassen medewerkers naar teams met een duidelijke opdracht en een versterkte focus op beleving en klantvriendelijkheid. Om dit mogelijk te maken verhogen we dit jaar het opleidings- en trainingsbudget.

Neushoorn maakte jarenlang gebruik van flexibel personeel voor haar licht- en geluidstechniek. De kans bestond dat Neushoorn dit personeel op (korte) termijn niet meer kon aantrekken of slechts tegen (veel) hogere kosten. Daarop heeft Neushoorn besloten om een groep technici in dienst te nemen. Deze groep bestaat uit een mooie mix van zeer betrokken junioren en senioren.

Neushoorn is voor en achter de schermen een plek voor talent. Zo bieden wij jaarlijks aan ca. 30 studenten een plek om stage te lopen, mee te werken en/ of om een scriptie te schrijven. We horen van studenten terug dat ze bij ons, zonder uitzondering, zichzelf kunnen zijn en een thuis vinden. De opleidingen lopen uiteen van AV en CMD tot Bedrijfskunde en Politicologie. Neushoorn is via de studenten verzekerd van een continue stroom van nieuwe ideeën en potentiële talentvolle medewerkers. Dit is gezien de strijd om personeel die momenteel door de maatschappij woedt een belangrijke sterkte. De bewuste inzet op talent vraagt van onze directie en onze coördinatoren veel lenigheid van geest en begeleidingstijd.

Fair Practice

Neushoorn werkt op basis van de principes van good governance en fair pay. Wij zetten ons in voor fair pay, fair share en fair chain:

Neushoorn betaalt een eerlijke vergoeding aan artiesten die deel uitmaken van onze programmering welke vallen binnen de term 'professioneel aanbod'.

Alle mensen die bij ons werken worden eerlijk betaald volgens de CAO VNPF, waarbij we voor ZZP-ers de betalingsrichtlijnen uit diezelfde CAO aanhouden. Waar we voorheen vooral met ZZP-ers werkten, hebben we in het afgelopen jaar het merendeel van onze medewerkers in loondienst genomen. Dit hebben wij gedaan om ze, mede met oog op de gevolgen voor zzp-ers van de coronalockdowns, een stabiel inkomen te bieden.

Vrijwilligers worden, binnen de grenzen van het Belastingconvenant VNPF, ruimhartig beloond in natura.

Vrijwilligers en vrijwilliger coördinator

Een belangrijke kracht van Neushoorn zijn onze vrijwilligers. Kenmerkend voor onze organisatie is dat op de werkvloer ieders inbreng op gelijke waarde wordt geschat. Of je nu vrijwilliger, stagiair of medewerker bent. Allemaal zijn we medewerker van Neushoorn en samen zijn we Neushoorn.

Inmiddels heeft Neushoorn een bestand van circa 180 vrijwilligers en werven we nog dagelijks extra vrijwilligers. Neushoorn is hiermee één van de organisaties in Leeuwarden met het grootste aantal vrijwilligers. Ze vormen samen een Neushoorn minimaatschappij. Van jongere tot internationale student, van oudere Liwwadder tot Oekraïense vluchteling. Dit vraagt om zorgvuldige begeleiding en aansturing. Vanaf september 2021 hebben we een vrijwilligerscoördinator aangenomen en wordt er actief gewerkt aan het actualiseren en realiseren van ons vrijwilligersbeleid. Hierbij staat een veilige en fijne werkplek centraal en is veel oog en ruimte voor persoonlijke ontwikkeling. Onderzocht wordt of we met andere instellingen (zoals Dbieb, de Harmonie, Welcome to the Village) kunnen samenwerken in het verder professionaliseren van het vrijwilligersbeleid in Leeuwarden en uitwisseling kunnen stimuleren.

Vrijwilligerswerk, een eerste stap naar een betaalde baan

In 2022 hebben er verkennende gesprekken plaatsgevonden tussen Neushoorn en o.a. het UWV. Naar aanleiding hiervan heeft het UWV Neushoorn toegevoegd aan de mogelijkheden voor vrijwilligerswerk. Dit is bedoeld voor participatie, kandidaten die werkervaring op willen/moeten doen om zo de doorstroom tot de arbeidsmarkt te stimuleren. Het coördineren van vrijwilligers is meer dan het houden van intakegesprekken en voortgangsgesprekken voeren. Het vraagt om gericht aansturen en begeleiden van de vrijwilligers die net dat extra handje nodig hebben, begeleiden bij het ontwikkelen van vaardigheden die ze op de (toekomstige) werkvloer kunnen

gebruiken. We monitoren vooruitgang door gesprekken te voeren als coach, samen met de coach van het UWV. De deelnemer vanuit UWV kan persoonlijke leerdoelen meenemen. Welke leerdoelen heeft de deelnemer zelf en kunnen hier bij Neushoorn worden ontwikkeld? Zowel gesprekken zijn nodig als het observeren tijdens diensten die de deelnemer draait. Hierop kan feedback gegeven worden.

Het uiteindelijke doel moet zijn dat de deelnemer, waar mogelijk, doorstroomt naar een baan in de betaalde sector.

COA

Sinds dit jaar is het aantal personen in opvanglocaties drastisch vermeerderd. In de opvanglocaties zitten vele kansrijke Nieuwe Nederlanders die een helpende hand en een fijne plek kunnen gebruiken. Bij Neushoorn kunnen we ze een plek bieden om mee te doen in deze maatschappij, ergens bij te horen, uit hun schulp te kruipen.

Vrijwilligerswerk bij Neushoorn biedt ze “dag-invulling”, iets om naar uit te kijken. Bij Neushoorn kan en mag je jezelf zijn, je kan uitgaan in een veilige omgeving en groeien op je eigen tempo!

Door het draaien van vrijwillige diensten komen ze in contact met ander vrijwilligers, stagiairs en medewerkers van Neushoorn, Op deze manier is het mogelijk om weer vriendschappen op te bouwen en, verhalen te kunnen delen.

Een leuke extra: door het doen van vrijwilligerswerk krijgen ze een beloning in de vorm van een crewcard met saldo en concerttegoed, met het concerttegoed mogen ze altijd een introductie meenemen. Bij deze groep zijn inkomsten (uitkering) vaak erg laag. Dit maakt de drempel voor vrijetijdsbesteding erg hoog, er immers geen geld voor een concertkaartje of een cola aan de bar. Door het belonen van alle vrijwilligers hopen we deze drempel lager te maken en iedereen een kans te bieden om kennis te maken met Popcultuur.

New Faces / Inburgeringsklassen

Bij het werven van Nieuwe Nederlanders vinden we ook aansluiting bij het project “New Faces” van Hooman Nassimi. Hij heeft de opstart gegeven om in contact te komen met inburgeringsklassen. Er kunnen presentaties worden gegeven in deze klassen, om zo vrijwilligers te werven voor Neushoorn. Het sluit aan bij de lessen om Nederlandse taal te leren, want dit behoort tot de mogelijkheden bij Neushoorn. Nieuwe Nederlanders zullen altijd ingeroosterd worden met minimaal 1 vrijwilliger die Nederlands spreekt. Zo kan je van elkaar leren.

5. Financiën

Na vijf jaar met dezelfde controlerend accountant te hebben gewerkt, heeft Neushoorn vanaf 2021 een nieuwe accountant gecontracteerd, te weten Van der Veen en Kromhout.

Met hulp van een externe consultant, in samenwerking met ons administratiekantoor en de accountant, is in 2022 gewerkt aan een verdere optimalisatie van de financieel-administratieve processen. Door meer administratieve werkzaamheden in eigen huis uit te voeren, zitten we nog dichter op onze resultaten en kunnen we daarop nog beter sturen en onze doelstellingen nog beter bereiken. Door de huidige inflatie en economische ontwikkelingen is het onverminderd belangrijk om bijna real time inzicht te hebben in onze kosten en resultaten.

6. Vastgoed: gebouw en gebouwgebonden kosten

Het KplusV rapport van eind 2019, bevestigt de druk die de gebouwgebonden kosten leggen op onze exploitatiebegroting. In 2020, 2021 en 2022 zijn er onderzoeken uitgevoerd naar de staat van het gebouw en de gewenste investering in onderhoud. Resultaten zijn vanaf januari 2020 besproken met de gemeente. De basis is het KplusV rapport. Gemeente en Neushoorn hebben de aanbevelingen uit het advies onderkend en onderschreven. Neushoorn gaat in de begroting 2023 er vanuit dat gemeente en Neushoorn in het eerste kwartaal van 2023 de gesprekken over vastgoedzaken, integrale huurbenadering en gebouwgebonden kosten afronden, overeenstemming bereiken en dat waar nodig besluitvorming plaats vindt. Ons vertrekpunt is dat het advies van KplusV wordt gevolgd, wat erop neer komt dat Neushoorn als huurder geen gebouw gebonden financiële lasten (geraamd op 150.000 euro per jaar oneigenlijke kosten) zou mogen dragen. In deze begroting 2023 gaan we daarom uit van een substantiële vermindering van gebouwgebonden kosten omdat de gemeente als gebouweigenaar vanaf 2023 het onderhoud van het gebouw weer zelf in beheer te neemt.

7. Marketing

Neushoorn wil onderscheidend en herkenbaar zijn in al haar uitingen en gaat op zoek (samen met anderen) naar haar eigen DNA. Dit loopt gelijk op met de doorontwikkeling van Neushoorn tot een top 15 podium met een duidelijk eigen gezicht en geluid.

Het afgelopen jaar is de marketing van ons podium een punt van zorg geweest. Niet alleen moest de marketing weer volledig opgestart worden (na vertrek van de vorige marketeer in 2019) maar ook vroeg en vraagt deze post covid tijd om een andere marketing. Door een stortvloed aan shows werd er veel gevraagd van onze jonge marketingafdeling, meer dan onze marketeer en stagiaires aan konden. Daarom is vorig jaar besloten het team uit te breiden en een knip te maken tussen beeld en tekst. Neushoorn is qua ontwerp en tekst op zoek naar een eigen gezicht en lijn. Deze zoektocht zal in 2023 afgerond worden.

Data Pilot

Neushoorn deed in 2021 en 2022 mee aan een landelijke pilot van o.a. het ministerie van OCW met als doel om data beter te benutten en in te zetten voor een cultureel doelgroepenmodel. Dit zorgt voor en nog beter inzicht in onze bezoekers en de wijze waarop we deze kunnen bereiken. Dit zegt de pilot er zelf over " De Taskforce Samenwerkingsverband Publieksdata wil de krachten in de sector bundelen door kennis en kunde uit te wisselen, te combineren en samen verder te ontwikkelen. Een van de manieren is het opschalen van het zogenaamde Culturele Doelgroepenmodel. Samen willen we kijken of we het model, dat is ontwikkeld in Rotterdam, kunnen laten doorgroeien tot een landelijk model. Hiervoor willen we als eerste een pilot uitvoeren die loopt tot december 2021 waarin we het model in verschillende steden en regio's toepassen. Deze pilot is de opmaat om te komen tot een landelijk werkend model" We the north is 1 van de 5 regio's die landelijk meedoet. Binnen Leeuwarden doen wij samen met het HCL en het Fries Museum mee. Ons doel is om zo nog gericht ons (potentiële) publiek te bereiken en beter te leren kennen. Wij willen ons in 2023 verder bekwamen op het gebruik van data in ons podium. Dit moet ons vervolgens ook beter in staat stellen om te bouwen aan communities.

Last minute ticket booth en ticketverkoop via VisitLeeuwarden

Ons streven is om bij elke show die we doen, “uit te verkopen”. Hierbij kijken we per show naar de verwachte kaartverkoop en plaatsen we elke show in een passende zaal. Elke zaal kent een andere capaciteit en daardoor ook een ander aantal te verkopen kaartjes. Door een goede combinatie tussen programma en marketing en een gerichte aanpak op kaartverkoop slaagt Neushoorn erin om ook in deze lastige tijden voldoende kaarten te verkopen. Ons publiek weet ons nog steeds goed te vinden en daar zijn we dankbaar voor. We nemen dit gegeven echter niet voor lief. We hebben bij collega instellingen gezien dat de gunfactor ook kan omslaan in verminderde interesse of desinteresse. Tevens zijn niet al onze shows uitverkocht en zijn er nog steeds inwoners en bezoekers aan Leeuwarden die nog nooit in Neushoorn zijn geweest. Als het aan ons ligt gaat dat veranderen! Vanaf begin volgend jaar rijdt een last minute Neushoorn ticket booth bakfiets rond in Leeuwarden. De bakfiets zoekt klanten gericht op. Tevens is er een samenwerking opgestart met VisitLeeuwarden die vanuit haar bezoekerscentrum Neushoorn kaartjes gaat verkopen. Zo proberen we Leeuwarders en toeristen nog beter kennis te laten maken met het gastvrije aanbod van ons podium.

8. Horeca en (zakelijke) verhuur

Horeca en (zakelijke) verhuur zijn belangrijke inkomstenbronnen voor onze organisatie. In 2021 is door een nieuw kassasysteem een duidelijker inzicht in de horeca bestedingen in onze organisatie gekomen. In 2022 kende de invoering van dit systeem nog de nodige kinderziektes. We vertrouwen erop dat in 2023 deze kinderziektes niet meer voor zullen komen. In 2022 is de beleving in onze horeca meer centraal komen staan. We willen onze gasten verleiden om voorafgaand aan de show vroeger te komen en na de show langer te blijven, om dit te bereiken is er gericht ingezet op een grotere beleving en betere aankleding en is er bij grote shows ook een aftershow programma. Tevens wordt er door onze horeca naast het assortiment van onze main horecapartners ook specialties ingekocht, zoals Rammsteiner pils bij een show van de Rammstein coverband Fuerengel en Monstershot (shotjes van de Friese band de Hûnekop) bij een optreden van de Hunekop. Mede door deze acties en een scherpere focus zijn de horecaomzetten stevig toegenomen en verwachten we dat deze trend volgend jaar verder voortzet. Niettemin zien we nog voldoende verbeterpunten in de horeca in ons bedrijf. In 2023 zal dan ook nog sterker gestuurd worden op de beleving en resultaten in onze horeca.

Café

Van zorgenkindje naar extra zaal en hipste plek van Leeuwarden. NH-Café is springlevend! We hebben er voor gekozen om NH-Café de derde zaal van Neushoorn te maken en dat werkt. We zijn open op 3 dagen, te weten op donderdag, vrijdag en zaterdag, elke dag heeft een herkenbaar profiel en programmering. We zijn niet open zonder programmering. Op donderdag bieden we popcultureel aanbod aan in de volle breedte aan, vrijdag staat in het teken van opkomende artiesten en op zaterdag gaan we dansend de nacht in (o.a. Techno). Het komende jaar bouwen we het café en haar community verder uit.

Verhuur

Een gebouw vol reuring, maar met privacy. Bijeenkomen in een ongedwongen en informele setting, voorzien van alle technische gemakken en duurzaam en maatschappelijk verantwoord gecaterd door lokale partners. Dat is de reden waarom partijen bij Neushoorn huren. Ondanks de beperkte ruimte die beschikbaar is voor verhuur, heeft Neushoorn een behoorlijk uitgebreid bestand aan terugkerende huurders op weten te bouwen. Neushoorn hanteert waar mogelijk laagdrempelige

tarieven voor partijen met een kleinere beurs en collega instellingen. Aan de andere kant zijn we gedwongen om onze opbrengsten uit verhuur te optimaliseren en prijzen te verhogen door onze gestegen kosten en zijn we genoodzaakt om kritisch te kijken aan welke partij en tegen welke kosten we verhuren door de beperkte ruimte die we hebben. Om onze verhuuractiviteiten verder uit te breiden en te professionaliseren trekken we volgend jaar iemand aan om dit dedicated op te pakken om zo de kwaliteit te verhogen en gerichte acquisitie te kunnen verrichten. Ten opzichte van 2022 wordt het aandeel verhuurinkomsten in de begroting dan ook ambitieus (maar wel realistisch) verhoogd.

9. Sponsoring

Kort na de introductie van ons Fan-programma, de opvolger van het BIG20-sponsorprogramma, vervielen de mogelijkheden om een tegenprestatie te bieden. Immers, geen producties geen publiek. Geen publiek, geen reclame-inkomsten. Samen met de fans, die vaak ook leverancier zijn, gaan we voor 2023 kijken naar nieuwe mogelijkheden. Na het ontwikkelen van een nieuw sponsorprogramma zullen we actief op zoek gaan naar nieuwe verbindingen met het lokale bedrijfsleven. We gaan daarbij niet op zoek naar eenvoudigweg financiële ondersteuning, maar zetten in op duurzame en wederkerige samenwerking.

10. Verduurzaming

Wij willen bijdragen aan een leefomgeving die duurzaam, gezond en klimaatbestendig is. Een leefomgeving die 'toekomstbestendig' is voor generaties na ons. We sluiten aan bij de 17 internationale doelen die door de Verenigde Naties op dit gebied zijn geformuleerd (de zogenoemde 'global goals'). Zij geven ons inspiratie en richting voor het vinden van de juiste oplossingen voor onze uitdagingen.

Doelstelling; Over 10 jaar is Neushoorn niet alleen het duurzaamste podium van Fryslân maar zijn we van energieslurper veranderd in een energieproducent. We betrekken ons publiek actief bij onze verduurzaming. Wij zijn ons sterk bewust van onze voorbeeldrol en onze impact en proberen onze foodprint te verkleinen.

Vorig jaar is ook bij de Provincie Fryslân een plan ingediend om te komen tot het eerste energie producerende podium van Nederland. Deze aanvraag is toen helaas niet gehonoreerd, wij zoeken nog steeds mogelijkheden om een dergelijk plan te realiseren samen met partners.

Op korte termijn gaan we niet het wiel opnieuw uitvinden, maar gooien we onze deuren open voor innovatie, verbinding en samenwerking. We werken hierbij samen met relevante regionale, nationale en internationale partijen. De al eerder gememoreerde beperkte financiële en personele middelen hebben er samen met het feit dat het pand van Neushoorn niet ons eigendom is ervoor gezorgd dat Neushoorn tot op heden °slechts kleine verduurzamingsstappen heeft kunnen zetten. De energiecrisis waar we ons in bevinden legt extra nadruk op de energiebesparingslag die we kunnen slaan. In 2022 jaar is er met behulp van een expert een eerste schouw gedaan van de stappen die samen met de eigenaar gezet kunnen worden om tot een verdere besparing te komen.

Hierbij wordt o.a. gedacht aan plaatsen van zonnepanelen (reeds in 2021 aangevraagd). Op het gebied van duurzaamheid valt binnen de horeca de grootste winst te behalen op het verbruik van

plastic en afvalscheiding. In 2023 wordt een einde gemaakt aan het gebruik hiervan. Wat drinkbekers betreft worden de alternatieven hiervoor inmiddels onderzocht: hardcups of biodegradable bekers. Dit vraagt om een stevige investering, waarvoor een dekking zal moeten worden gevonden.